

Η παραδοσιακή φορεσιά ως μορφή τέχνης

Από τον Γεώργιο Ρόζη, Διπλ. Πολιτικό Μηχανικό Ε.Μ.Π

Σάββατο 05/07/2019

Αφορμή για να γράψω αυτό το άρθρο είναι η επερχόμενη έκθεση Ελληνικών παραδοσιακών φορεσιών της κας Νίκης Κούρταλη – Κούλη, η οποία θα πραγματοποιηθεί από 16/7/2019 έως 20/8/2019 στα Λαγκάδια στο πέτρινο κτίριο «ΑΡΤΟΖΗΝΟΣ» .

Έχω την τιμή να γνωρίζω την κα Νίκη – όπως θα επιμείνω να τη λέω αν και η ίδια προτιμά τον ενικό- μέσα από το έργο που επιτελεί στην Σχολή Παραδοσιακών Χορών & Εθίμων (Χορευτικό Σύλλογο) Τρίπολης «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ», στον οποίο είμαι μέλος.

Αν και η εμπλοκή μου είναι σχετικά πρόσφατη, εντούτοις η κα Νίκη έχει καταφέρει να μου μεταλαμπαδεύσει την αγάπη της και τον ενθουσιασμό της για αυτό που ονομάζουμε Πολιτιστική Κληρονομιά. Ένα μέρος της, πέραν του ιστορικού χαρακτήρα, είναι και οι παραδοσιακές φορεσιές.

Πριν την ενασχόλησή μου με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα έκανα και εγώ, όπως πολλοί, το λάθος να αναφέρομαι σε παραδοσιακές στολές. Όμως με τη στολή προσπαθούμε να υποδυθούμε κάποιον ή να επιτύχουμε μια ομοιομορφία όπως αυτή του Στρατού. Αναφερόμαστε σε κάτι το βιομηχανοποιημένο δηλαδή κι εδώ τίθεται το ερώτημα «Είναι αυτό και παραδοσιακό;» Η απάντηση είναι ξεκάθαρα «Όχι». Οι πρόγονοί μας δεν είχαν τη δυνατότητα να αγοράζουν ρούχα με τον τρόπο που το κάνουμε εμείς σήμερα. Αντίθετα, έπρεπε να ετοιμάσουν οι ίδιοι το ένδυμά τους και αυτό ήταν κάτι που το έκανε μοναδικό. Κατά συνέπεια, δεν θα μπορούσε να είναι ακριβώς το ίδιο με άλλο οπότε και δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί ομοιομορφία.

Επιπλέον, όταν το φορούσαν δεν γινόταν κάποιος άλλος, ήταν απλά το ρούχο τους. Εμείς λοιπόν, όταν φοράμε τέτοιες φορεσιές δεν γινόμαστε κάποιος που μοιάζουν σε εκείνους γιατί **είμαστε εκείνοι**. Το αίμα τους κυλάει στις φλέβες μας, η σκέψη τους, ο τρόπος ζωής τους και οι αγώνες τους μας έχουν διαμορφώσει. Έτσι, κάθε φορά που φοράω αυτές τις υπέροχες χειροποίητες φορεσιές με αυτό το περίτεχνο πλέξιμο στο χέρι αισθάνομαι, να με αγκαλιάζουν οι πρόγονοί μου με την ίδια ζέση που αγκαλιάζουν οι γονείς το παιδί τους. Κοιτάζοντας τον εαυτό μου στον καθρέφτη βλέπω εμένα εκείνη την εποχή. Δεν αισθάνομαι το ένδυμα ξένο πάνω μου, το νιώθω ρούχο μου.

Η τέχνη που κρύβουν οι ενδυμασίες είναι πραγματικά υπέροχη και η μαστοριά της κας Νίκης, η οποία έχει καταφέρει να φτιάξει αυτές τις φορεσιές, μοναδική. Άλλωστε η ιστορία που αναδύεται μέσα από τις ενδυμασίες αυτές όταν τις βλέπεις και τις θαυμάζεις είναι αυτή του τόπου μας. Όσες φορές βρίσκομαι στο εργαστήριό της, κοιτάζω τις ασπρόμαυρες φορεσιές του τόπου μας, της Αρκαδίας, την ταυτότητά μας, που μέχρι πριν λίγα χρόνια τις βλέπαμε μόνο στους πίνακες. Θαυμάζω την μαύρη φορεσιά του Θ. Κολοκοτρώνη, την ασπρόμαυρη φορεσιά του Νιηταρά, του Καραβόγιαννου (Θεοφιλόπουλου Ιωάννη) από τα Λαγκάδια, της ηρωίδας του Βαλτετσίου Σταυριάνας Σάββαινας από το Παρόρι της Σπάρτης, το ένδυμα που φόρεσε η μητέρα του Παύλου Μελά, το φόρεμα της Μαντώ Μαυρογένους, το ένδυμα του Δεληγιάννη, του Πλαπούτα και τόσων άλλων ηρώων. Των προγόνων μου!

Έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε τα πρόσωπα αυτά σε πίνακες ζωγραφικής και να τους λέμε ήρωες, λιγάκι ξένους προς εμάς.

Όταν όμως βλέπεις τα ενδύματα που φορούσαν, όπως αυτά επιδεικνύονται στο χώρο, τότε τα πρόσωπα αυτά αποκτούν μήκος, πλάτος, ύψος. Ζωντανεύουν, και τότε συνειδητοποιείς ότι όλοι τους ήταν σαν εμάς, καθημερινοί άνθρωποι δηλαδή. Και αυτό δίνει πολύ μεγαλύτερη αξία στα επιτεύγματά τους από μία απλή απεικόνιση σε ένα πίνακα. Καταλαβαίνεις πώς γίνονται οι ήρωες. Κάθε φορά που βλέπω τη μαύρη φορεσιά του Θ. Κολοκοτρώνη δεν μου έρχονται στο μυαλό μάχες και επικές στιγμές. Βλέπω το Γέρο το Μωριά στον βράχο της Πνύκας να μιλάει στους μαθητές – βάζοντας τον εαυτό μου ανάμεσά τους. Τον ακούω να λέει «..Το έργο μας και ο καιρός μας επέρασε. Και οι ημέραι της γενεάς, η οποία σας άνοιξε το δρόμο, θέλουν μετ' ολίγον περάσει. Την ημέρα της ζωής μας θέλει διαδεχθή η νύκτα του θανάτου μας,

καθώς την ημέραν των Αγίων Ασωμάτων θέλει διαδεχθή η νύκτα και η αυριανή ημέρα.

Εις εσάς μένει να ισάσετε και να στολίσετε τον τόπο, οπού ημείς ελευθερώσαμε».

Για τους παραπάνω λόγους λοιπόν θα πρέπει να βλέπουμε αυτές τις φορεσιές ως έργα τέχνης γιατί είναι έργα τέχνης. Όμορφα, αυθεντικά χειροποίητα δημιουργήματα γεμάτα αγάπη, αφοσίωση, γνώση και συναίσθηση της βαριάς ιστορίας του τόπου μας.

Σας καλώ να επισκεφθείτε στην έκθεση αυτή. Θα δείτε ότι θα βρεθείτε ανάμεσα στους προγόνους σας.

Σας καλώ να θαυμάσετε αυτές τις υπέροχες παραδοσιακές φορεσιές, **αυτά τα μοναδικά έργα τέχνης**, ένα μεγάλο κομμάτι της δικής μας ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ.

Άλλωστε μια βόλτα στα όμορφα Λαγκάδια αξίζει τον κόπο !!!